

02

b - 981

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემია
გ. კეკელიძის სახლობის ხელნაწერთა ინსტიტუტი

ხელნაწერის უფლებით

ჩხილაძე ნესტან შალვას ასული

„ავგაროზის ეპისტოლის“ ძველი ქართული რედაქციები

I.O.I.02 - ქართული ლიტერატურა

სადისერტაცია. მაცნე
ფილოლოგიის მეცნიერებათა კანდიდატის
სამეცნიერო ხარისხის მოსაპოვებლად

თბილისი, 1994

❖ **შესრულებულია საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის
ქადაგის სახელობის ხელნაწერთა ინსტიტუტის კოდიკოლოგიისა
და ტექსტოლოგიის განყოფილებაში**

❖ **მეცნიერო ხელმძღვანელი: ქურციკიძე ციბლა ივანეს ასული,
ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი**

❖ აუცილებელი რპონენტები:

1. ნინუა გულარა არკადის ასული,
ფილოლოგის მეცნიერებათა დოქტორი
2. მაისურაძე ვანანა ლომენტის ასული,
ფილოლოგის მეცნიერებათა კანდიდატი

❖ **სერტიფიკატის დაცვა შედგება 1994 წლის 20 18, 12⁰⁰ სთ-ზე**
 ❖ **აუცილებელის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტის სამეცნიერო ხარისხების
შემსრულებელი სამეცნიერო-საატესტაციო საბჭოს /ქ10-01/ქ10-9/ საზომავე**
 ❖ **აუცილებელის სახ. ხელნაწერთა ინსტიტუტის სხდომათა დარბაზში**
 ❖ **სისამართი: 3800 ვა, ზ. რუხაძის ქ. № 1**

❖ **სერტიფიკატის გაცნობა შესაძლებელია კოდექლიდის სახ.**
შემსრულებელი ინსტიტუტის ბიბლიოთეკაში ქ. რუხაძის ქ. № 1/

❖ **სადღესაცნოვი მაცნე" დაგენტინა 1994 წლის 10 ივნის.**

❖ **მეცნიერო-საატესტაციო საბჭოს
ცლული მდივანი, ფილოლოგის**

მეცნიერებათა დოქტორი 6. მელიქურავაძე 6. მელიქიშვილი

თემის აქტუალობა. "აუცილებელის ეპისტოლის" სახელწოდებით ცნობილი თხზულება განკვეთულის აზრი აღმოჩენის აპოკრიფულ თხრობათა რიცხვები. როგორც ზოგადად ამ აზრების მწერლობა, ასევე ეს ძეგლიც ნათლად წარმოგვიგენს აღრეული, აღმოსაფლური ქრისტიანობისა და შეუა საუკუნეების მსოფლმხედველობის ფორმებისა და ცელის პროცესებს. ფერმენტის კულტურულ-ისტორიულ ძეგლებს. "აუცილებელის ეპისტოლის" ლიტერატურულ წარმოადგენს III საუკუნით დათარიდებული ედესას მოქცევის სირიული ლეგენდის ცენტრალური ფრაგმენტი - აუცილებელისა და იქვთ ქრისტეს ეპისტოლები. ბიზანტიურ ნიადაგზე პროველწყვირთა შესვების გზით თხზულება ჩამოყალიბდა როგორც ქადაგის დამსახურებელი თხრობა და 1032 წლიდან გაფორმდა დამოუკიდებელ კანონიკურ ძეგლიც. ბიზანტიურმა მცენობამ შემოინახა თხზულების საბოლოო კანონიკური რედაქცია, რომლის არქეოლოგიური დედანი ბერძნულ სინამდვილეში დაკარგულია. ამ შეჩივე დიდი მნიშვნელობა ენიჭება პოკრიფის აღრეულ სხვანოვან თარგმანებს, რომელთა შერის დგას "ეპისტოლის" ქართული რედაქციებიც.

"აუცილებელის ეპისტოლის" ქართული რედაქციები ნათელ წარმოდგენის ქმნიან, ერთი მხრივ, საკუთრივ ქართული სამწერლოს ტრადიციებისა და მთარგმნელობითი სკოლების სტილსა და მეთოდებზე XI-XII საუკუნეებში, მეორე მხრივ, თხზულების ფორმირების რთულსა და საინტერესო პროცესზე. თხზულების ქართული რედაქციები XI საუკუნით თარიღდება, ისინი წარმოადგენერ ძეგლის ერთ-ერთ ბირცველ და თანამრთულ თარგმანებს. მათი წარმომავლობა უკავშირდება ქართული კულტურის საბრძოლებრივ ცენტრებს /შავი მთა, სინა/ და კარგად წარმოაჩენს კონკრეტულ კულტურულ-ისტორიულ გარემოში ბიზანტიური მოფიცების დამკიცერებისა და აღგიღობრივ ტრადიციებთან შერწყმის რთულსა და საინტერესო პროცესს.

განსახილვები პრობლემის შესწავლის მდგომარეობა. "აუცილებელის ეპისტოლის" ქართული რედაქციები ქართულ სამეცნიერო ლიტერატურაში მონოგრაფიული არ შესძიგლილია. არ აღგენილა თხზულების კრიტიკულ ტექსტი